

Respons

Gulfstatene: Syrere i gulfstatene

- Hva er formell og reell praksis overfor syrere som oppholder seg i gulfstatene?
- Kan syrere som forlater gulflandene returnere dit senere og få ny innreise i tilfeller der de (i) har en gyldig arbeidstillatelse, alternativt (ii) ikke har gyldig tillatelse? Har det betydning om man har hatt en langvarig oppholdstillatelse tidligere og/eller har nær familie med oppholdstillatelse?
- Stemmer det at mange syrere har mistet sine tillatelser i gulfstatene og blitt tvunget til å dra etter at krigen brøt ut i Syria?
- Hvordan er tilsvarende situasjon for statsløse palestinere fra Syria som har/har hatt opphold i disse landene?

Gulfstatene regnes vanligvis som å bestå av De Forente Arabiske Emirater (FAE), Kuwait, Qatar, Bahrain, Oman og Saudi-Arabia. Disse landene samarbeider i organisasjonen Gulf Cooperation Council (GCC). Denne responsen legger denne avgrensningen til grunn.

Ingen av gulfstatene har signert Flyktningkonvensjon, og syriske borgere får ikke behandlet asylsøknader eller innvilget flyktningstatus av myndighetene i disse landene. Syrere kan derimot få midlertidig opphold som arbeidstakere.

For mer utdypende informasjon om behandling av flyktninger i gulfstatene, vises det til responsen «Gulfstatene: Beskyttelse av flyktninger» (Landinfo 2016).

Praksis overfor syrere

Françoise De Bel-Air, forsker ved Gulf Labour Markets and Migration Programme (GLMM)¹, understreker (e-post september 2016) at det ikke gjelder noen fast praksis for håndtering av syrere som oppholder seg i gulflandene. Praksis er til enhver tid opp til de respektive innenriksministeriene, som nå er svært engstelige for å importere politisk konflikt til Gulfen gjennom syrerne. Som det er gjort rede for i Landinfo 2016 (s. 2), gir en

¹ Dette forskningsprogrammet er drevet av Gulf Research Centre (Genève) og Migration Policy Centre ved European University Institute (Firenze).

arbeidstillatelse kun grunnlag for opphold etter at innenriksministeriene har innvilget oppholdstillatelse. Dette er ikke automatisk, og syrere blir ofte avvist av ovennevnte grunner, ifølge De Bel-Air.

En troverdig kilde som Landinfo snakket med i en av gulfstatene sent i 2014, mente at det var blitt vanskelig for syrere å få opphold i disse landene. Myndighetene var blitt mer restriktive overfor syrere, og det var nesten umulig for dem å få nye tillatelser. Det var også blitt vanskelig for syrere å bytte jobb. Det hadde vært eksempler på syrere som etter intervensjon fra sikkerhetsorganene ikke hadde fått fornyet tillatelsen sin. Trolig fryktet sikkerhetsorganene politisk aktivitet og at mange ville ønske å bli i landet lenger enn man hadde tillatelse til. Selv om alt var i orden med arbeidskontrakt o.l., og relevant myndighet godkjente oppholdet, kunne sikkerhetsorganene likevel overprøve og omgjøre uten begrunnelse. Hvis man derimot holdt seg innen samme bedrift, var det trolig likevel ikke så problematisk å få fornyet arbeidsforholdet, ifølge kilden (møte november 2014).

Hvor mange syrere som faktisk oppholder seg i gulflandene, har det vist seg vanskelig få sikker kunnskap om. Myndighetene i GCC-landene sier selv (som rapportert i De Bel-Air 2015, s. 3) at de har tatt imot et økende antall syrere som gjestearbeidere etter at den syriske konflikten brøt ut, og samtidig lempet på innreise- og oppholdsregelverket for å imøtekomme et stort antall syriske migranter. For eksempel har Gulf News rapportert (Toumi 2015) at kuwaitiske myndigheter i 2015 lovet å forlenge utløpte besøks- og arbeidsvisum til syrere i landet. Saudiske myndigheter har ifølge Arab News (2015) oppgitt at 2,5 millioner syrere har fått opphold i landet siden 2011, og at i alt 100 000 barn er registrert ved offentlige skoler. Myndighetene i FAE sier på sin side (som rapportert i AP 2015) at de har gitt oppholdstillatelse til mer enn 100 000 syrere som har kommet inn i landet siden 2011, og at mer enn 242 000 syriske statsborgere bodde i landet per september 2015.

En regional representant for UNHCR i gulflandene skal for øvrig også ha opplyst at det i 2015 befant seg 500 000 syrere Saudi-Arabia, offisielt betegnet som «Arab brothers and sisters in distress» (Abu-Nasr, Nereim & Almashabi 2015).

Ellers finnes det noe mer tallmateriale for de to første årene av den syriske konflikten. Migrasjonsforskeren Alex Nowrasteh (2015) ved det Washington-baserte Cato Institute, skrev i et innlegg i Newsweek i 2015 at gulflandene, og da særlig Saudi-Arabia, skal ha tatt imot flere hundre tusen syrere mellom 2010 og 2013.² Nowrasteh baserer seg her på tall fra Verdensbanken, som igjen bygger på bl.a. FNs Befolkningsfond og Gulf Markets and Migration Programme (GLMM). Ved nærmere undersøkelser ser det ut til at tallene for Saudi-Arabia er hentet fra en nyhetsartikkel i Arab News fra 2013, og Landinfo finner det dermed vanskelig å avgjøre hvilken vekt de bør tillegges. Nowrasteh sier imidlertid til Landinfo (e-post oktober 2016) at det ikke foreligger noen oppdaterte tall fra Verdensbanken etter at han skrev innlegget i Newsweek, og at han heller ikke kjenner til andre data som vil kunne påvirke det han la frem der.

Ifølge Françoise De Bel-Air (e-post 2016) derimot er det per i dag ikke mulig å verifisere tallene som GCC-landene har lagt frem for å underbygge påstander om at de mottar syriske

---

² I henhold til dette materialet skal Saudi-Arabia ha hatt en økning fra 111 764 syrere i 2010 til 1 million i 2013. Samtidig skal FAE ha hatt en økning fra ingen syrere i 2010 til nær 61 000 i 2013, og Kuwait fra nær 123 000 i 2010 til 142 000 i 2014. En tabell med tall for hele regionen er tilgjengelig i Nowrasteh 2015: <http://europe.newsweek.com/gulf-stateSaudi-Arabiare-taking-syrian-refugees-401131?rm=eu>

flyktninger. I en studie fra 2015 har hun undersøkt påstandene fra GCC-landenes myndigheter om at de tar inn store antall syriske flyktninger som gjestearbeidere, og dernest om det er tallmessig grunnlag for å indikere at GCC-landene fra 2011 av har foretatt lettelse for syrere i innreise- og oppholdsregelverket. Hun kommer til at siden det tilgjengelige tallgrunnlaget er svakt, er det vanskelig å danne seg noen mening om myndighetenes påstander om at de har innført en lempelig praksis. Likeledes er tallgrunnlaget for svakt til å frembringe noen mønstre som kan vise praktiseringen av innreise- og oppholdsregelverket.³ Likevel konkluderer hun med at praksis kan ha blitt noe lempeligere, både overfor dem som var bosatt i landene før 2011 og ikke har kunnet returnere til Syria, og overfor dem som har ankommet pga. konflikten. Blant tiltak som er blitt innført for å gi syrere et styrket vern, nevner hun et visst vern mot deportasjon, forlengelse av arbeidstillatelse og unntak fra krav om fornyelse av oppholdstillatelse. GCC-landene har også muligens lettet på mulighetene for familiejenforening.⁴ Sikkerhetshensyn som i de aktuelle landene veier svært tungt, skal ifølge De Bel-Air medføre at den enkelte syriske borger i landene blir gransket svært nøye og langvarig av sikkerhetsorganene (De Bel-Air 2015, s. 13-14).

Også Refugees International (ved Daryl Grisbrader, som sitert i Northam 2015) viser til at enkelte syrere som kom til gulfstatene med sponsor/oppholdstillatelse før konflikten i Syria brøt ut, har fått forlenget sine arbeidstillatelse. Grisbrader legger til at flere hundre tusen syrere allerede oppholder seg i gulfstatene på arbeidsvisa.

Syreres mulighet til å returnere til gulflandene etter utreise

Landinfo har forsøkt å innhente informasjon om hvorvidt syrere som har forlatt gulflandene, har mulighet til returnere i de tilfeller der de (i) har en gyldig arbeidstillatelse, alternativt (ii) ikke har gyldig tillatelse. Spørsmål om hvorvidt en tidligere langvarig oppholdstillatelse og/eller nær familie med oppholdstillatelse har betydning, er også forsøkt belyst.

På spørsmål fra Landinfo svarer Françoise De Bel-Air (e-post september 2016) at det ikke uten videre er sikkert at en syrer som har reist ut, vil få ny innreise. Som tidligere nevnt, blir syrere ofte nektet innreise av sikkerhetsgrunner, selv om det ikke er noen automatikk i dette. De Bel-Air sier at mens god personlig økonomi eller etterspurt kompetanse har kunnet gjøre innreise og opphold lettere å få i noen tilfeller, finnes det også eksempler på at det ikke er blitt gitt opphold selv om innreisevisum er innvilget. Hun viser for øvrig til at personlige forbindelser kan bety mye, både for å få opphold og for eksempel for å håndtere bøter for å oversitte oppholdstillatelsen.

Det er heller ikke sikkert at det vil ha betydning om man tidligere har bodd lenge i en gulfstat, eller om man har familie der. Sikkerhetsvurderinger vil være retningsgivende for praksis, ifølge De Bel-Air. Både Kuwait og Saudi-Arabia hevder imidlertid selv at de har lagt til rette for familiejenforening, og De Bel-Air bekrefter at noen syriske flyktninger har fått innreise på slik tillatelse (e-post september 2016).

---

³ Som De Bel-Air gjør grundig rede for i sin rapport (s. 4), viser statistikken som er tilgjengelig i gulfstatene normalt ikke hvilket land migrantene kommer fra, eller den gir bare tall for visse lands migranter. Det skal også være vanskelig å finne alternative kilder. Heller ikke sendelandenes ambassader i gulfstatene fører nøyaktig statistikk, anfører hun. De Bel-Airs studie tar forbehold om disse svakhetene. Landinfo er også godt kjent med dem fra egen informasjonsinnhenting i disse landene.

⁴ For mer konkret informasjon om hvilke tiltak de enkelte landene har innført, se De Bel-Air 2015, s. 7-13.

En diplomatkilde i en gulfstat sier til Landinfo (e-post september 2016) at en syrer med lovlig opphold i en gulfstat kun kan få reise inn igjen ved å få forlenget sitt utreise- og returvisum før det utløper. Det vil i så fall være personens sponsor som søker om forlengelse. Dette kan gjøres i særlige tilfeller der man ser at man ikke vil kunne overholde utløpsfristen, og grunnen til dette er sykdom eller medisinsk behandling.

En syrer som ikke lenger har oppholdstillatelse, og som har reist ut, vil ikke kunne returnere med mindre han/hun har skaffet seg en ny sponsor, ifølge diplomatkilden.

En syrer som har oppholdstillatelse kan selv være sponsor for sine nærmeste familiemedlemmer, slik som barn og kone. Man kan også være sponsor for sin mor dersom hennes mann er død, ifølge diplomatkilden.

Har mange syrere har mistet sine tillatelser og blitt tvunget til å dra?

Det foreligger ikke data for hvor mange syrere som har reist fra gulfstatene som følge av at de har mistet sine tillatelser. Ifølge De Bel-Air (e-post september 2016) har gulflandene oppgitt at de avstår fra å deportere syrere som ikke overholder det formelle grunnlaget for oppholdet sitt, som for eksempel at de har oversittet visumet. Dette fremkommer også av forskningsartikkelen hennes fra 2015 (s. 7), hvor hun viser til at Saudi-Arabia unnlot å deportere bl.a. syrere som oppholdt seg ulovlig i landet, da de startet en omfattende deportasjonskampanje mot illegale migranter i 2013.

I enkelte tilfeller av forstyrrelse av den offentlige orden, har syrere blitt truet med deportasjon, men De Bel-Air sier at det ikke foreligger noen fakta som underbygger at disse personene faktisk har blitt deportert, og eventuelt til hvor. Hun sier videre at det har blitt rapportert om at syriske arbeidstakere i FAE er blitt arrestert og truet med deportasjon for å ha unnlatt å betale bøter for å ha oversittet visumet. I disse tilfellene sier hun at det er uklart om de faktisk er blitt deportert, eventuelt til hvor (e-post september 2016).

Det er ikke så mye informasjon å finne i medier eller andre åpne kilder. Den syriske menneskerettsgruppen Syrian Observatory for Human Rights, SOHR, meldte i mars 2016 at Kuwait ville deportere 1000 syrere og libanesere av sikkerhetsgrunner. De aktuelle personene skulle ha hatt bånd til libanesiske Hezbollah, ifølge SOHR (2016). Vi har ikke funnet noen informasjon i andre kilder som kan bekrefte opplysningene, men et slikt tiltak vil eventuelt være i tråd med kjent praksis i Kuwait og andre gulfstater. Der har man lenge søkt å begrense tilstrømmingen av arbeidskraft fra arabiske land, bl.a. ut fra frykt for å «importere» politisk ustabilitet derfra, ifølge forskeren Lori Boghardt ved Washington Institute for Near East Policy (2015).

Boghardt skiver også at Kuwait har kunngjort at de for tiden ikke vil deportere syrere med utløpte visa, men at syrere i gulfstatene er generelt usikre på mulighetene sine for lengre opphold, da alt opphold for utlendinger er basert på tidsbegrensede arbeidsforhold eller privat besøk.

Times of Israel har for øvrig rapportert (Miller 2015) at gulfstatene deporterer syrere som har reist inn i landene ulovlig.

Situasjonen for statsløse palestinere fra Syria som har eller har hatt opphold i disse landene

Palestinske flyktninger som ikke faller inn under UNRWAs ansvarsområde, faller inn under Flyktningkonvensjonen og Konvensjonen om statsløse personers status av 1954 (BADIL 2014). UNRWA er ikke til stede i gulfstatene. Siden landene ikke er signatarer til Flyktningkonvensjonen, er statsløse palestineres status regulert gjennom nasjonal lovgivning i den enkelte gulfstat.

Generelt betrakter myndighetene i gulfstatene palestinere som utlendinger, og deres oppholdsstatus reguleres på det grunnlag, dvs. regelverket om midlertidig opphold i forbindelse med arbeid, studier mv. Her vises det til Landinfo/Migrationsverket 2013 og Landinfo 2015b. Se også Landinfo 2015a (s. 8-12) om arbeidsmigranter og opphold generelt i Saudi-Arabia.

Oppholdsgrunnet for de statsløse palestinerne i GCC-landene vil ifølge en internasjonal humanitær organisasjon som arbeider i Kuwait (telefonsamtale april 2012), være noenlunde likeartet, siden disse landene har et likeartet immigrasjonsregelverk.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnet er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Abu-Nasr, D, Nereim, V. & Almashabi, D. (2015, 4. september). Syria's Refugees Feel More Welcome in Europe Than in the Gulf. *Bloomberg*. Tilgjengelig fra <http://www.bloomberg.com/news/articles/2015-09-04/syria-s-refugees-feel-more-welcome-in-europe-than-in-the-gulf> [lastet ned 20. oktober 2016]
- Arab News (2015, 12. september). 2.5m Syrians hosted by KSA since uprising. *Arab News*. Tilgjengelig fra <http://www.arabnews.com/saudi-arabia/news/805236> [lastet ned 19. august 2016]
- Arab News (2013, 31. oktober). Illegal Syrian expats can't be deported. *Arab News*. Tilgjengelig fra <http://www.arabnews.com/news/470216> [lastet ned 17. oktober 2016]
- AP, dvs. Associated Press (2015, 10. september). UAE home to 242,000 Syrians. *Khaleej Times*. Tilgjengelig fra <http://www.khaleejtimes.com/nation/government/uae-home-to-242000-syrians> [lastet ned 20. oktober 2016]

Respons: Syrere i gulfstatene

- BADIL – Resource Center for Palestinian Refugee and Residency Rights (2014). *Protection of Palestinian Refugees in States Signatories to the 1951 Refugee Convention and the 1954 Stateless Convention*. Bethlehem: BADIL. Tilgjengelig fra <http://www.badil.org/en/component/k2/item/851-protection-of-palestinian-refugees-in-states-signatories-to-the-1951-refugee-convention-and-the-1954-stateless-convention.html> [lastet ned 19. august 2016]
- De Bel-Air, F. (2015). *A Note on Syrian Refugees in the Gulf: Attempting to Assess Data and Policies*. Doha/Firenze/Genève: Gulf Labour Markets and Migration Programme / Gulf Research Centre / Migration Policy Center. Tilgjengelig fra http://gulfmigration.eu/media/pubs/exno/GLMM_EN_2015_11.pdf [lastet ned 19. august 2016]
- Boghardt, L. (2015, 30. september). *Toward a Realistic Assessment of the Gulf States Taking in Syrians*. Washington D.C.: Washington Institute for Near East Policy. Tilgjengelig fra <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/toward-a-realistic-assessment-of-the-gulf-states-taking-in-syrians> [lastet ned 19. august 2016]
- The Guardian (2015, 12. september). Saudi Arabia says criticism of Syria refugee response 'false and misleading'. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/world/2015/sep/12/saudi-arabia-says-reports-of-its-syrian-refugee-response-false-and-misleading> [lastet ned 19. august 2016]
- Landinfo (2016, 25. oktober). *Gulfstatene: Beskyttelse av flyktninger*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/3448/1/3448_1.pdf [lastet ned 25. oktober 2016]
- Landinfo (2015b, 23. januar). *Kuwait, FAE og Qatar: Statsløse palestineres muligheter for innreise*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra: http://www.landinfo.no/asset/3058/1/3058_1.pdf [lastet ned 19. august 2016]
- Landinfo & Migrationsverket (2013, 18. mars). *Statsløse palestinere i Kuwait*. Oslo/Norrköping: Landinfo/Migrationsverket. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/2331/1/2331_1.pdf [lastet ned 19. august 2016]
- Miller, E. (2015). For desperate Syrian Refugees, the Arab Gulf is not an option. *Times of Israel*. Tilgjengelig fra <http://www.timesofisrael.com/for-desperate-syrian-refugees-the-arab-gulf-is-not-an-option/> [lastet ned 19. august 2016]
- Northam, J. (2015). Gulf States Taking Heat For Not Resettling Syrian Refugees. *National Public Radio*. Tilgjengelig fra <http://www.npr.org/sections/parallels/2015/09/09/438797627/gulf-states-taking-heat-for-not-resettling-syrian-refugees> [lastet ned 19. august 2016]
- Nowrasteh, A. (2015, 12. april). The Gulf States are Taking Syrian Refugees. *Newsweek*. Tilgjengelig fra <http://europa.newsweek.com/gulf-stateSaudi-Arabiare-taking-syrian-refugees-401131?rm=eu> [lastet ned 19. august 2016]
- Syrian Observatory for Human Rights (2016, 31. mars). *Kuwait plans to deport 1,000 Lebanese and Syrian nationals*. London: SOHR. Tilgjengelig fra <http://www.syriahr.com/en/?p=45296> [lastet ned 19. august 2016]
- Toumi, H. (2015, 2. september). Kuwait extends Residency permits for Syrians. *Gulf News*. Tilgjengelig fra: <http://gulfnews.com/news/mena/syria/kuwait-extends-residency-permits-for-syrians-1.1577117> [lastet ned 19. august 2016]
- UN Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2013, september). *International migrant stock: by destination and origin*. New York: UN Department of Economic and Social Affairs, Tilgjengelig fra <http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimatesorigin.shtml> [lastet ned 17. oktober 2016]

Respons: Syrere i gulfstatene

Muntlige kilder

- Diplomatkilde i en gulfstat. E-post 10. oktober 2016.
- Françoise De Bel-Air. Forskningskoordinator ved Gulf Labour Markets and Migration Programme. E-post 21. september 2016.
- Internasjonal humanitær organisasjon som arbeider i Kuwait. Telefonsamtale 11. april 2012.
- Kilde i en gulfstat. Møte november 2014.
- Alex Nowrasteh. Migrasjonsforsker ved Cato Institute, Washington D.C. E-post 6. oktober 2016,

© Landinfo 2016

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.